

ARGUS

N:o 1.

HELSINGFORS 2. 1. 1908.

FÖR VAD VI BÖRJA.

Det senaste decenniet har vänt upp och ned på mycket i vårt land. Knappt någonting, snart nog endast berggrunden och vattnen, har lämnats som det var. Först för den ryska reaktionen fram över det hela, sådde hat och virvlade upp mycken dold uselhet. Sedan kom november 1905 med allt sitt. Steppvindarna dogo bort för en tid, men då blåste föregångsraseriet upp här hemma. Man må få kalla det raseri, om man ock i princip glädjes åt riktningen. Ty ett så häftigt uppsving i den sociala rörelsen som den allmänna rösträtten, enkammarparlamentet, kvinnosakens plötsliga realiserande, nykterhetstvånget, torparpolitiken, kommunalreformsträvandena sammanlagt representera, har något af storm uti sig, något rasande. I spetsen rusa fanatiker, missnöjets yrkestolkare, lycköskare, opinionslavar och mellan dem löpa andfådda framstegsvänner, som inte veta huru de skola orka följa med och som vid minsta lilla paus, ägnad eftertanken och grundligheten, höra ordet reaktionär i sitt ena öra och ordet överklassare i sitt andra. Det är en genombrottstid, så brokig, så rörlig och dock sammanträngd, att man ej kan rimligtvis ställa något horoskop för dess fortsättning. Och nu blåser steppvinden upp igen medan allt i landet är ett kaos, där den yttersta reformdrift brottas med skepsis och slapphet, där opportunisterna ropa på nya lagar och de gamla lagarnas väktare odla opportunism, där många göra för mycket och andra, som kunde och borde något, roa sig och sina samveten med skriftväxling. Enstaka individer brytas ut ur kaos — till Argentina eller Sibirien. Men mestadels sitta vi här i en viss trött tranquillité och lyssna till de två stormarna, de finska reformernas och den ryska reaktionen, vilken åter börjat rycka i tacklen.

Hela den grupp av bildade medborgare, som i reformsträvandena i och för sig ser en lycka för landet, men hos de mest högljudda och åtlydda reformatorerna finner ingen respekt för lojala och sunda anspråk på kontinuitet och eftertanke, ingen förståelse för kulturvårderna, ingen tanke på att också det andliga livets frigörelse är något att kämpa för, skall den vila och vegetera, i likgiltighet, missmod eller hån? Nej, den skall verka på sitt håll vad den stora reformrörelsen försummar, den skall hålla uppe och bära framåt det kulturella. Och detta bör ske icke blott perceptivt, såsom ett uppsugande af odlingens safter ur främmande plantor, utan positivt, i det att var och en som har något att prestera i vårt lilla kulturbo faktiskt gör det. Detta samlade bildningsliv verkar,

om dess eldar brinna utan avbrott, som en fyrbåk mot väster, som en vakteld mot öster, och inåt, mot vårt eget kaotiska samhälle, som en härd för frysannde själar.

Det är särskilt för oss svensktalande finnar en helig plikt att i detta hänseende fylla vår mission både utåt och inåt. Att dådlöst, att kritiskt men lättjefullt se tiden an, låta allt rulla förbi och icke själva leva odlarens rastlösa liv, det är för oss svenskinnar detsamma som försumpning och försvinnande. Spela vi icke positivt in även där vår minoritetsställning gör oss politiskt tillbakasatta, så är vår saga snart all. Och det positiva, det enda av värde och vikt vi kunna prestera på sidan om det lilla åttandedelsväldet, vartill vi hastigt få begränsa oss, är just kulturarvets effektiva förvaltning. Finsk kultur på svenskt mål, det är vår uppgift, vår tillvaros berättigande, vårt vapen. Och skötes det vapnet rätt ha vi i all verklig kultur på finskt mål en god vapenbroder. Samarbetet mellan dessa två är det bästa värn mot inre halvbildning, mot yttre barbarism.

I den andliga dubbelexistens de finska kusterernas lilla stam sålunda måste föra — skandinavisk till språk, finsk till kynnet — ligger i någras ögon en svaghet eller en absurditet. Vi vilja icke diskutera detta, vi hålla oss blott till faktum att vår situation nödvändiggör ett dylikt arbete å två fronter. Den som finner sig skyldig att offra enspråkighetens bekvämlighet, den som bland Europas pulsar vill förnimma de egna slagen av Finlands hjärta, skall ur denna av ödet oss påtvungna dubbla tillvaro hämta icke halvhjet, utan ökad kraft och nya initiativ. Såsom rikssvenska epigoner ha vi föga att förrätta, såsom svensktalande finnar med modersmålets rykt för ögonen befolka vi ett eget land på odlingens världskarta.

Detta organ, vars första ordinarie nummer härmed framlägges, vill, utan våld på meningssdivergenser, å sitt håll arbeta för kulturen i Finland och söka till positiv alstring samla framstegsvänliga krafter, vilka tidens hejdlöst rusande fart måhända gjort villrådiga om vad de för sin del böra och kunna ge.

Något storartat program med punkter och uppgifter ställa vi icke fram. Resurserna och intresset få giva innehållet. Vi ha blott en bestämd linje: kulturlinjen. Och därför är det också icke i kontrast mot, utan i aktningfull samverkan med äldre organ och institutioner för andlig odling vi taga vid i den form vi finna för stunden bäst.

Argus har sin klassiska lösen: Ögonen upp! Det är programmet.

G. M.